

ZŠ a MŠ Proseč

Základní škola a mateřská škola Proseč

Rybenská 260, 539 44 Proseč u Skutče, IČO: 75018772

tel.: 469321291, www.zsprosec.cz, email: skola@zsprosec.cz

PROGRAM

ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVISTĚ

ZŠ - 2015 / 2016

OBSAH

ÚVOD.....	3
1. CÍLE ŠPP	3
2. LEGISLATIVNÍ RÁMEC	3
3. VZTAHOVÁ SÍŤ ŠKOLY	4
4. PRACOVNÍCI ŠPP A JEJICH NÁPLŇ PRÁCE.....	4
4. 1. ŠKOLNÍ PSYCHOLOG.....	4
4. 2. VÝCHOVNÝ PORADCE.....	4
4. 3. ŠKOLNÍ METODIK PREVENCE.....	5
5. ŠKOLNÍ PROGRAM (STRATEGIE) PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÉHO PORADENSTVÍ... 5	5
5. 1. CÍLE PROGRAMU	5
5. 2. SPOLUPRÁCE S RODIČI	6
5. 3. TŘÍSTUPŇOVÝ MODEL PÉČE ŠPP.....	6
6. KONTAKTY ŠPP	7
7. SPOLUPRÁCE S ODBORNÍKY A INSTITUCEMI MIMO ŠKOLU.....	7
SPC SKUTEČ.....	8
PPP PARDUBICE	8
KRIZOVÉ CENTRUM V CHRUDIMI.....	8
8. PRÁCE S INFORMACEMI	8
PŘÍLOHA 1: PLÁN PEDAGOGICKÉ PODPORY	10
PŘÍLOHA 2: ŽÁDOST O POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB ŠPP	12
PŘÍLOHA 3: INFORMOVANÝ SOUHLAS.....	14
PŘÍLOHA 4: ETICKÉ NORMY PRÁCE ŠKOLNÍHO PSYCHOLOGA.....	16

Úvod

Školní poradenské pracoviště (ŠPP) tvoří školní psycholog, případně speciální pedagog, výchovný poradce a metodik prevence. Školní poradenské pracoviště zajišťuje poskytování a koordinaci preventivních, pedagogických, psychologických a poradenských služeb přímo ve škole, dále poskytuje bezplatné poradenské a konzultační služby žákům, jejich rodičům a pedagogům. Snaží se jim pomáhat při zvládnutí a řešení výchovných, vztahových a výukových potíží. Spolupracuje s vedením školy, pedagogy, vychovatelkami školy, asistenty pedagoga a s pracovníky poskytujícími logopedické služby. Integruje poradenské služby školy se službami specializovaných poradenských zařízení (PPP, SPC, SVP, úřad práce, orgány péče o dítě). Pracovníci ŠPP se scházejí dle aktuální potřeby, jedenkrát za pololetí vypracují hodnocení plnění plánu ŠPP.

1. Cíle ŠPP

- Zkvalitnit sociální klima škol
- Pracovat se všemi subjekty školy a tím vytvářet širokou základnu preventivní činnosti
- Vytvářet metodickou základnu pro nadané žáky
- Věnovat se prevenci školní neúspěšnosti
- Posílit průběžnou a dlouhodobou péči o děti s neprospěchem a vytvořit předpoklady pro jeho snižování
- Umožnit neodkladné řešení problémů spojených se školní docházkou
- Poskytovat metodickou podporu při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů vzdělávání pedagogům i rodičům
- Připravit podmínky a rozšířit možnosti integrace žáků se zdravotním postižením
- Koordinovat služby s ostatními poradenskými zařízeními
- Sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit metodické zázemí pro jejich vytváření
- Vytvářet a realizovat preventivní programy zneužívání návykových látek a negativních jevů v chování žáků
- Monitorovat problémové projevy chování, pravidelně provádět analýzy a návrhy konkrétních opatření
- Průběžně pracovat s žákovskými kolektivy
- Poskytovat konzultační pomoc rodičům, osobám odpovědným za výchovu

2. Legislativní rámec

- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, v aktuálním znění.
- Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, v aktuálním znění.
- Koncepce poradenských služeb poskytovaných ve školách č. j. 27317/2004-24 (Věstník MŠMT, roč. LXI, sešit 7)
- Vyhláška č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, v aktuálním znění.
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném vzdělávání (školský zákon), v aktuálním znění.

3. Vztahová síť školy

Vztahovou síť školy tvoří mezilidské vztahy všech účastníků školního života, její kvalita ovlivňuje výsledky práce vedení školy, pedagogického sboru i výsledky učení žáků. Vedle profesních kompetencí vedení školy a pedagogického sboru je ovlivněna také kvalitou sociální percepce, schopností motivovat se a komunikovat navzájem. K funkční vztahové síti, která je pevná a podporující pro všechny účastníky školního života na dané škole a která se tak stává vysoce efektivním podpůrným nástrojem, přispívá také práce a působení školního psychologa, výchovného poradce a metodika prevence na škole.

4. Pracovníci ŠPP a jejich náplň práce

4. 1. Školní psycholog

- Školní psycholog vstupuje do práce školy prostřednictvím ředitele školy a pracuje s celým systémem školy.
- Jeho práce zahrnuje aktivity spojené s pedagogickým sborem, s jednotlivými učiteli, s třídními učiteli, s žákovskými kolektivy, s jednotlivými žáky a s jejich rodiči.
- Spolupracuje s odborníky v jiných zařízeních, nejčastěji v PPP, SPC, SVP, dále s lékaři, s psychiatry, se sociálními pracovníky, s pracovníky v krizových centrech apod.
- Vytváří širokou základnu pro systematickou – a nejen jednorázovou prevenci negativních jevů.
- Stává se důležitým prostředníkem komunikace mezi jednotlivými články systému a ovlivňuje tak řešení školních problémů v místě jejich vzniku.
- Působí dlouhodobě a zároveň může sledovat výsledky svého působení v průběhu celé školní docházky dětí na základní nebo na střední školu.
- Může aktivně ovlivňovat i práci učitelského sboru, a tak trvale přispívat k proměně sociálního klimatu škol.
- Dodržuje etický kodex školního psychologa.
- Provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků.

4. 2. Výchovný poradce

- spolupracuje se školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem,
- spolupracuje s pedagogicko-psychologickou poradnou, SPC a SVP,
- provádí vyhledávání žáků, kteří potřebují pomoc a jejichž výchova, vzdělávání nebo psychický a sociální vývoj vyžadují speciální péči,
- připravuje a ovlivňuje podmínky pro integraci dětí se zdravotním postižením ve spolupráci s dalšími odborníky,
- pomáhá vytvářet a koordinovat vznik individuálních vzdělávacích programů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- předkládá návrhy na postup a řešení problémů žáků,
- průběžně sleduje chování žáků po dobu školní docházky,
- koordinuje spolupráci třídních učitelů se školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem,
- pomáhá v kariérovém poradenství a spolupracuje s učiteli odborných předmětů, kteří se orientují na volbu profese,

- pomáhá vytvářet kariérové poradenství školy ve spolupráci s úřady práce,
- metodicky pomáhá třídním učitelům při řešení aktuálních problémů třídních kolektivů,
- podílí se na realizaci preventivního programu školy a pomáhá při jeho vytváření,
- spolupracuje se školním metodikem prevence,
- koordinuje kariérové poradenství s ostatními subjekty, které poskytují specializované služby kariérového poradenství (PPP, úřady práce...),
- poskytuje poradenskou a konzultační pomoc rodičům žáků nebo jejich zákonným zástupcům,
- o své činnosti si vede písemné záznamy.

4. 3. Školní metodik prevence

- spolupracuje se školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem,
- spolupracuje s výchovným poradcem a třídními učiteli,
- pomáhá vytvářet a realizovat program prevence zneužívání návykových látek a negativních jevů ve škole,
- sleduje aktuální situaci na škole a inovuje strategie přístupu k prevenci,
- poskytuje odborné vedení a metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy při realizaci preventivního programu školy a při provádění jednotlivých preventivních aktivit,
- spolupracuje s institucemi, které zajišťují odbornou pomoc v problematice prevence a zneužívání návykových látek,
- zajišťuje informovanost žáků, rodičů nebo jejich zákonných zástupců o činnosti institucí, které poskytují pomoc dětem, které mají problémy se závislostmi nebo jinými negativními jevy v jejich sociálním vývoji, spolupracuje se středisky výchovné péče, s krizovými centry a dalšími institucemi, které poskytují primární, sekundární i terciální péči ve státních i nestátních zařízeních,
- ve spolupráci s dalšími odborníky poskytuje konzultační a poradenskou pomoc rodičům,
- podílí se na akcích pořádaných školou v oblasti volno časových aktivit,
- pomáhá při vytváření nabídky volno časových aktivit školy.

5. Školní program (strategie) pedagogicko-psychologického poradenství

5. 1. Cíle programu

- pracovat se všemi subjekty školy a vytvořit tak širokou základnu primární prevence školní neúspěšnosti a rizikového chování (agrese, antisemitismus, drobné krádeže, extrémismus, gambling, homofobie, intolerance, kyberšikana, negativní působení sekt, netolismus, rasismus, rizikové sexuální chování, rizikové sporty, spektrum poruch příjmu potravy, šikana, užívání návykových látek, vandalismus, xenofobie, záškoláctví, závislostní chování...)
- sledovat účinnost preventivních programů aplikovaných školou a vytvořit metodické zázemí pro jejich vytváření a realizaci - **viz *minimální preventivní program***
- zavést do škol koncepci kariérového poradenství – **viz *plán práce výchovného poradce***
- integrovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (řídít se doporučeními z PPP a SPC, využívat asistentů pedagoga) a žáky nadané – **viz *plán práce výchovného poradce a program práce s nadanými dětmi***
- připravovat podmínky k zahájení inkluzivního vzdělávání – **viz *plán integrace a inkluze***
- vybudovat příznivé sociální klima pro integraci žáků z jiného kulturního prostředí a k přijímání sociálních odlišností ve škole – spolupráce se sdružením MOST

- posílit průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s neprospěchem a vytvořit předpoklady pro jeho snižování – individuální práce s psychologem, reedukace, využít možnost opravy nedostatečného prospěchu ve výuce, individuální přístup pedagoga a spolupráce s rodinou
- prohloubit včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů – individuální rozhovory, intervence psychologa, metodika prevence, výchovného poradce či třídního učitele
- poskytnout metodickou podporu učitelům při aplikaci psychologických a speciálně pedagogických aspektů ve vzdělávání do ŠVP – **viz plány práce pracovníků ŠPP**
- prohloubit a zlepšit spolupráci a komunikaci mezi školou a rodiči – viz bod 5. 2.
- integrovat poradenské služby poskytované školou se službami specializovaných poradenských zařízení – viz kapitola č. 7
- zmapovat klima každé třídy, sociometrická šetření – **viz plán práce školního psychologa**
- spolupráce s MŠ – **viz plán práce školního psychologa**
- zlepšovat spolupráci a komunikaci mezi pedagogy prvního a druhého stupně

5. 2. Spolupráce s rodiči

ŠPP dává rodičům možnost konzultací, pomáhá v komunikaci mezi rodiči žáků a učiteli. Zprostředkovává i komunikaci s rodiči na základě požadavků školy. Přítomnost odborníka, který není učitelem školy a jeho hlavním posláním není výuka, ale pomoc žákům ve školním prostředí, vnímá většina rodičů jako pomoc, která vede ke zlepšení postavení jejich dítěte ve škole a pomáhá ve vzájemné komunikaci školy a rodiny.

5. 3. Třístupňový model péče ŠPP

Škola pracuje v případě řešení výukových a výchovných obtíží v rámci tzv. třístupňového modelu péče. Umožňuje to fungování školního poradenského pracoviště a zapojení poradenských pracovníků poradenských služeb školy.

1. stupeň: Individualizovaná pomoc učitele: Učitel/třídní učitel eviduje počáteční obtíže žáků, provádí pedagogickou diagnostiku pro zjištění žákových vzdělávacích specifik, realizuje dopomoc v hodinách a případně i občasnou pomoc mimo vyučování, vytváří podnětové materiály „na míru“ individuálních vzdělávacích potřeb žáka, spolupracuje s rodiči pro překonávání obtíží. Konzultuje své postupy s pracovníky ŠPP – pokud se obtíže žáka nevyřeší v průběhu této etapy, iniciuje učitel po dohodě s rodiči řešení problému žáka v prostředí školy za spolupráce koordinátorem pověřených pracovníků školního poradenského pracoviště.

2. stupeň: Plán pedagogické podpory (viz Příloha 1) je vytvářen po dohodě s rodiči na pomoc žákovi s problémy ve vzdělávání, je strukturovaný, cílený na jednotlivé předměty a přístupy k žákovi, definuje silné a slabé stránky žáka, podílí se na něm učitel/třídní učitel ve spolupráci s odborníky školního poradenského pracoviště (školní psycholog, školní speciální pedagog, výchovný poradce, školní metodik prevence). V této etapě je možné pracovat se žáky v rámci vyučování i mimo něj, s případným využitím skupinových forem péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Individualizovanou podporu – opakovanou individuální práci se žákem může po dohodě s rodiči vykonávat také školní speciální pedagog/školní psycholog.

Pokud ani tento přístup nepomáhá vyřešit vzdělávací obtíže žáka (3-6 měsíců), je po analýze realizovaných přístupů rodičům doporučeno komplexní pedagogicko-psychologické vyšetření ve školském poradenském zařízení (pedagogicko-psychologická poradna).

3. stupeň: Individuální vzdělávací plán: Žák, u kterého nedošlo k překonání vzdělávacích obtíží v rámci stupně 1 a posléze 2, je na základě žádosti rodiče komplexně vyšetřen školským poradenským zařízením (pedagogicko-psychologická poradna), v případě potvrzení speciálních vzdělávacích potřeb žáka může být po jejich žádosti vypracováván individuální vzdělávací plán,

ve kterém jsou definovány vzdělávací cíle a mohou být také doporučeny a posléze realizovány odborné intervence v rámci školy dle poradnou navrhaných podpůrných opatření. Škola spolupracuje se školským poradenským zařízením na pravidelném vyhodnocování IVP, iniciuje kontrolní vyšetření dle závěrů doporučených postupů z PPP.

6. Kontakty ŠPP

- Koordinátorkou ŠPP je Mgr. Lenka Burianová
- Školní psycholog: Mgr. Lenka Burianová
- Výchovný poradce: Mgr. Alena Zvárová
- Školní metodik prevence: Mgr. Hana Mrkosová

Školní psycholog: Mgr. Lenka Burianová

Telefon: 469321077

E-mail: burianova.l@zsprosec.cz

Konzultační hodiny: Středa 7:45 – 15:15

Čtvrtek: 9:00 – 16:00

Pátek: 7:45 – 15:15

Pro rodiče: kdykoliv po vzájemné domluvě v rámci konzultačních hodin

Pro žáky: kdykoliv po vzájemné domluvě v rámci konzultačních hodin

Výchovný poradce: Mgr. Alena Zvárová

Telefon: 469321122

E-mail: zvarova.a@zsprosec.cz

Konzultační hodiny pro žáky: kdykoliv po vzájemné domluvě

Konzultační hodiny pro rodiče: čtvrtek 12:30 - 13:30
(nebo kdykoliv po předchozí domluvě)

Školní metodik prevence: Mgr. Hana Mrkosová

Telefon: 469321077

E-mail: mrkosova.h@zsprosec.cz

Konzultační hodiny: termíny konzultací po osobní, telefonické nebo e-mail dohodě

Věnuje se prevenci rizikového chování žáků, řeší vztahové a výchovné problémy žáků.

7. Spolupráce s odborníky a institucemi mimo školu

Školní poradenské pracoviště vytváří důležité odborné zázemí školy, které pomáhá zvyšovat kvalitu práce školy a oblasti vytváření sítí spolupracujících pracovišť a zlepšovat tak péči o žáka a jeho rodinu, a to i tehdy, pokud rodina se školou spolupracuje nedostatečně.

Mezi nejdůležitější odborná pracoviště, se kterými spolupracují školní specialisté, patří PPP a SPC. Ve spolupráci s nimi se řeší otázka vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, včetně přípravy a realizace IVP. V této oblasti se realizuje i spolupráce s neziskovými organizacemi (občanská sdružení Amalthea a Women for women) a klinickými odborníky (klinický logoped, klinický psycholog, pediatr).

U dětí s SPUCH se osvědčila spolupráce a koordinace režimových opatření s dětskými psychiatry a neurology. Tato spolupráce s odborníky mimo školu je nezbytná v oblasti primární prevence a při řešení výchovných obtíží žáků.

Kromě poradenských zařízení ŠPP spolupracuje s OSPOD, Policií ČR, klinickými psychology a zdravotnickými zařízeními.

SPC Skuteč

- ředitelka **Mgr. Bc. Eva Rybenská:** e-mail: eva.rybenska@spzs-skutec.cz,
tel.: 469350116, 731557454
- e-mail: spc@spzs-skutec.cz

PPP Pardubice

Organizační útvar Chrudim

- Poděbradova 842, 537 01
- telefon: 469621 187, e-mail: ped.ps.por.cr@quick.cz
- provozní doba pro veřejnost: Po - Čt 7:30-11:00 12:30-15:30
Pá 7:30-11:00

Pracoviště Hlinsko v Čechách

- Nádražní 548, 539 01
- telefon: 469312934

Krizové centrum v Chrudimi

- Kontakt: Centrum J. J. Pestalozziho, o.p.s.
Krizové centrum
Štěpánkova 108, 537 01 Chrudim
- Telefon: 469623899
- E-mail: kc@pestalozzi.cz
- Vedoucí služby: Bc. Iveta Blehová
- Služby jsou poskytovány každý pracovní den. Pondělí 7:30 - 17:00 hod.
Úterý 7:30 - 15:30 hod.
Středa 7:30 - 17:00 hod.
Čtvrtek 7:30 - 16:00, hod.
Pátek 7:30 - 14:30 hod.
- po domluvě dle potřeb klienta

8. Práce s informacemi

ŠPP zpracovává soubor informací o poradenských službách, které poskytuje žákům školy a jejich zákonným zástupcům. Přehled o charakteru těchto služeb je zakotven v plánech školy (Plán výchovného poradce, Minimální preventivní program, Plán protidrogové prevence, Krizový plán, Traumatologický plán) které jsou veřejně přístupné na webových stránkách školy. Tyto plány zahrnují informace o:

- o organizaci školních poradenských služeb,
- jména a funkce poradenských pracovníků školy a kontakt na tyto pracovníky,
- základní informace o službách, které poskytují jednotliví poradenští pracovníci,

- konzultační hodiny poradenských pracovníků školy,
- základní informace o krizových intervencích,
- o etických principech a formách informovaného souhlasu.

Informace o ŠPP a službách, které toto pracoviště poskytuje, jsou rodičům sdělovány při zahájení školní docházky, stejně jako pravidla pro poskytované služby. Škola také o poskytování poradenských služeb informuje ve svých Výročních zprávách.

Informace a důvěrná data o žácích a jejich rodičích, která se poradenští pracovníci dozvědí v souvislosti s výkonem své poradenské činnosti, jsou ochraňována v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

- Žádost o poskytování poradenských služeb ŠPP **viz Příloha 2.**
- Informovaný souhlas **viz Příloha 3.**
- Etické normy práce školního psychologa **viz Příloha 4.**

Zpracovali 12. 10. 2015 pracovníci ŠPP

Školní psycholog: Mgr. Lenka Burianová

Výchovný poradce: Mgr. Alena Zvárová

Školní metodik prevence: Mgr. Hana Mrkosová.....

Mgr. Josef Roušar,
ředitel ZŠ a MŠ Proseč

Příloha 1: Plán pedagogické podpory

Jméno žáka	
Škola	Základní škola a mateřská škola Proseč
Ročník	
Vyhodnocení PLPP plánováno ke dni	
Vyhodnocení účinnosti pedagogické podpory	
Datum vyhotovení	
Datum doporučení vyšetření žáka v PPP, SPC, SVP	

Charakteristika žáka a jeho obtíží (silné, slabé stránky, popis obtíží žáka, pedagogická, případně speciálně- pedagogická diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání žáka, aktuální zdravotní stav, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory)

Podpůrná opatření ve škole (specifikace úprav metod práce se žákem, úpravy v organizaci výuky ve školní třídě, případně i mimo ni)
Hodnocení žáka (vymezení úprav hodnocení, jak hodnotíme, co úpravami hodnocení sledujeme, kritéria)
Požadavky na organizaci práce učitele/lů

Podpůrná opatření v rámci domácí přípravy
--

(popis úprav domácí přípravy, forma a frekvence komunikace s rodinou)

--

Podpůrná opatření jiného druhu

(respektovat zdravotní stav žáka, zátěžovou situaci v rodině či škole - vztahové problémy, postavení žáka ve třídě; v jakých činnostech, jakým způsobem)

--

Role	Jméno a příjmení	Podpis a datum
Třídní učitel		
Učitel předmětu		
Rodič		
Pracovník ŠPP		

Příloha 2: Žádost o poskytování poradenských služeb ŠPP

Vážení rodiče/zákonní zástupci, prosíme Vás o vyplnění tohoto dokumentu. Je určen výhradně pro potřeby ŠPP.

Osobní a citlivé údaje zde uvedené poskytujete dobrovolně a jste oprávněni je odmítnout poskytnout. Osobní údaje budou chráněny dle zákona o ochraně osobních dat, bez Vašeho souhlasu je neposkytneme třetí osobě.

Žádám o poskytování poradenských služeb pro mého syna/dceru:

Příjmení a jméno dítěte:

Datum narození:

Zákonný zástupce:

Adresa:

Telefon:

E-mail:

Druh poradenské služby (zaškrtněte):

- Orientační zhodnocení intelektu a osobnosti
- Přímá práce s žákem (individuální - skupinová)
- Posouzení školní zralosti
- Řešení výchovných problémů
- Krizová intervence
- Opakovaná intervence
- Jiné:

V..... Dne.....

Podpis zákonného zástupce.....

Informovaný souhlas s poskytnutím poradenské služby

Potvrzuji, že v souladu se zněním Vyhlášky o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních č. 116/2011 Sb. jsem byl/a předem, srozumitelně a jednoznačně informován/a:

O všech podstatných náležitostech poskytované poradenské služby, o právech a povinnostech spojených s poskytováním poradenských služeb, zejména na právo kdykoli žádat poskytnutí poradenské služby znovu; na právo výběru poradenského zařízení.

Poradenské služby mají **povahu, charakteru** kvalifikované psychologické pomoci klientovi, která je uskutečňována převážně psychologickými diagnostickými postupy **s cílem** včasného rozpoznání příčin a povahy potíží a vytvoření takových podmínek klientovi, aby byl schopen řešit své problémy uspokojivým způsobem.

Rozsah poskytovaných poradenských služeb je dán standardními diagnostickými metodami a postupy, které psycholog (dále jen odborný zaměstnanec) volí tak, aby se vztahovaly k důvodu návštěvy a přitom nezpůsobovaly klientovi újmu v somatické, psychické ani sociální oblasti. Předpokládanou **délku trvání** poradenských služeb stanoví a dohodne odborný zaměstnanec před započítáním poskytnutí poradenských služeb.

Prospěch z poskytnutých poradenských služeb lze **očekávat** odhalením příčin a povahy obtíží klienta a následným stanovením optimálního způsobu jeho dalšího vzdělávání a/nebo výchovy. Kvalifikovaným působením odborného zaměstnance na klienta lze napomáhat zmírnění a/nebo odstranění projevů potíží, nebo je možné cíleně rozšířit náhled klienta na řešenou problematiku. Vedle očekávaného prospěchu existují i **možná rizika** spojená s neposkytnutím poradenských služeb. Nedojde-li ke včasnému rozpoznání a řešení příčin potíží klienta, omezují se jeho možnosti nejhodnějšího vývoje v psychické a sociální oblasti.

Poskytnutí poradenských služeb může klientovi přinést i **nevýhody**. Zejména v případě, že výsledky zjištěné odborným zaměstnancem budou v rozporu s očekáváními resp. se zájmy klienta, nebo v případě, že se odborný zaměstnanec hodnověrným způsobem dozví, že byl spáchán, je připravován a/nebo je páchan trestný čin (tzv. oznamovací povinnost).

Informovaný souhlas je platný po dobu poskytování poradenských služeb. Není jím dotčeno právo klienta nebo jeho zákonného zástupce tento souhlas zrušit. O poskytovaných poradenských službách je vedena dokumentace, aby klient nebo jeho zákonný zástupce neutrpěl újmu na svých právech a byl chráněn před neoprávněným zasahováním do svého soukromého a osobního života.

Po přečtení výše uvedených informací a poučení provedeným níže uvedeným odborným zaměstnancem souhlasím s poskytnutím poradenských služeb, s realizací vyšetření a s následnou péčí dle uvážení psychologa, vedením spisové dokumentace, s registrací osobních údajů dle Zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, ve znění platných předpisů. Jsem si vědom/a rizika a možných nevýhod vyplývajících z poskytnutí či neposkytnutí poradenských služeb.

V..... Dne.....

Podpis zákonného zástupce.....

V..... Dne.....

Podpis informujícího pracovníka.....

Příloha 3: Informovaný souhlas

Informovaný souhlas s prací školního psychologa v Základní škole a mateřská škola Proseč

Vážení rodiče,

obracím se na Vás s krátkou informací ohledně své činnosti na základní škole, kterou navštěvují Vaše děti. Jmenuji se Kristýna Babincová Jurková, od září 2013 působím ve škole jako školní psycholožka.

Školní psycholog poskytuje komplexní služby žákům, jejich rodičům a pedagogům dle vyhlášky č. 72/2005 Sb. *O poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních*. Vykonává činnosti poradenské, konzultační, diagnostické, metodické a informační. Při práci se psycholog řídí etickými normami své profese a je nezávislým odborníkem. Veškeré informace, které školní psycholog při své práci získá, jsou vázány profesním tajemstvím. Rodiče udělují souhlas s činností školního psychologa v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb. *O ochraně osobních údajů*.

Školní psycholog:

- spolupracuje s učiteli při vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, poruchami chování a žáků mimořádně nadaných (včetně depistáže specifických poruch učení)
- poskytuje poradenské konzultace a metodickou spolupráci pedagogům
- poskytuje úvodní poradenskou konzultaci dítěti, které ho samo vyhledá
- poskytuje krizovou intervenci dítěti, které se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci
- vytváří podmínky k maximálnímu využití potenciálu dítěte
- provádí opatření k posílení pozitivní atmosféry ve škole (práce s třídními kolektivy např. zjišťování sociálního klimatu ve třídě, posilování pozitivní atmosféry v jednotlivých třídách)
- provádí anonymní anketní šetření a průzkumy ve škole (vztah žáků k vyučovacím předmětům, výskyt rizikových jevů apod.) a konzultuje zjištěné údaje s vedením školy, výchovným poradcem, školním metodikem prevence, třídním učitelem, při důsledném zachování anonymity jednotlivých žáků, kteří se šetření a průzkumů účastnili
- informuje rodiče na třídních schůzkách či mimořádným písemným sdělením o výsledcích anonymních anketních šetření a průzkumů
- zajišťuje diagnostiku v rámci kariérového poradenství
- zajišťuje poradenství pro žáky a rodiče
- spolupracuje při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu

Informovaný souhlas slouží pro informaci rodičů o tom, že ve škole je k dispozici školní psycholog. Ten se v případech nějakého skupinového problému (neshody mezi dětmi, šikana, krizové situace) může zapojit do řešení vzniklé situace. Pokud dítě využije možnosti obrátit se na školního psychologa individuálně a bude chtít řešit svůj problém dlouhodobě, budou rodiče informováni prostřednictvím **individuálního informovaného souhlasu**. Ten dítě dostane pro rodiče domů a bude na něm uveden rozsah a obsah péče.

Jestliže se rodiče rozhodnou souhlas s činností školního psychologa nepodepsat, nemá školní psycholog právo jejich dítěti výše uvedené služby poskytovat. V případě řešení skupinových třídních problémů se dítě nebude moci na aktivitách se školním psychologem podílet. Služby školního psychologa jsou poskytovány pro žáky, jejich rodiče a pedagogy školy zdarma.

Informovaný souhlas platí po celou dobu školní docházky a je možné kdykoliv odvolat i udělit.

Informovaný souhlas s činností školního psychologa

Jméno žáka/žákyně:

Třída:

Potvrzuji, že jsem byl/a informován/a o činnosti školní psycholožky na škole, kterou navštěvuje náš syn/dcera, a souhlasím s poskytováním jejích služeb.

Svůj souhlas poskytuji dobrovolně a jsem si vědom/a skutečnosti, že tento souhlas mohu kdykoli odvolat.

Jméno zákonného zástupce:

V dne

Podpis:

Příloha 4: Etické normy práce školního psychologa

Autoři: Thomas Oakland, Suzan Goldmanová, Herbert Bishoff, International School Psychology Association

Přijaty na 3. Sjezdu Asociace školní psychologie SR a ČR za normy i této Asociace

Úvod

Každá profese potřebuje mít jednotné a uznávané standardy, které slouží jejím potřebám, jakož i potřebám klientů, učitelů, kteří připravují studenty na výkon této profese, úřadům a institucím. Od profesionálů se očekává, že pospíší a doloží příklady ty principy a hodnoty, jimiž se řídí ve své práci i osobním životě.

Od nás – školních psychologů – se očekává, že naše hodnoty a postoje přesáhnou úzké osobní, sociální a kulturní rámce, že budeme jednat v souladu se zájmy studentů a žáků, učitelů, rodičů, institucí, společnosti a profese.

Mezi školní psychologii a společností existují reciproční vzájemné vztahy. Jako odborníci – profesionálové se snažíme získat důvěru klientů v naše schopnosti a úsudky. Klienti zase na oplátku očekávají tu nejvyšší kvalitu poskytovaných služeb. Etický kodex má pomoci tyto vzájemné vztahy ujasnit a rozvíjet.

Akceptovatelné standardy, jimiž se řídí výkon naší profese, přesahují geografické a národní hranice. V etickém kodexu se snažíme zachytit právě tyto společné znaky. Přesto mohou být výklad a manifestování etických principů tohoto kodexu s ohledem na normy, hodnoty a tradice jednotlivých zemí odlišné. Rozdíly v etických standardech mohou existovat také mezi jednotlivými profesemi. Záměrem tohoto kodexu není snaha o nahrazení nebo zatlačení do pozadí těch norem, které přijaly národní asociace, či organizace, pod které spadají školní psychologové v dané zemi. V případě, že se kodexy liší, školní psychologové by se měli snažit vyřešit tento problém adekvátní úpravou dosavadních kodexů. Školní psychologové však nesmějí přistoupit na snížení úrovně etických standardů, které jsou jim arbitrárně ukládány.

Obecná ustanovení

Školní psychologové (dále jen ŠP) respektují a váží si každého člověka a největší důraz kladou na dodržování lidských práv. Snaží se chránit a zvyšovat blaho dětí a mládeže i kvalitu jejich rozvoje tím, že jim poskytují služby psychologické, pedagogické a služby těmto oborům příbuzné.

Role, které zastávají ŠP, mají zabezpečovat zvládnutí poznatků a dovedností jak z pedagogiky, tak z psychologie. ŠP nepřekračují svoji odbornou kompetenci a neustále zvyšují svoje vzdělání a odborné schopnosti. Rovněž se snaží dosáhnout a udržovat nejvyšší standard profesionální kompetence a etiky chování. Ve výzkumné činnosti dodržují ŠP nejvyšší standardy.

1. Profesionální normy

1.1. Omezení vyplývající z profese

- a) ŠP poskytují pouze ty služby, které spadají do oblasti jejich odborné kompetence. Svoji kompetenci, kvalifikaci, vzdělání a zkušenosti nezkrslují.
- b) ŠP si jsou vědomi omezení, která patří k jejich profesi a v případě potřeby zvou ke spolupráci odborníky jiných profesí. V tomto bodě je implicitně zahrnut předpoklad, že ŠP znají obecnou sféru kompetencí jiných odborníků, které žádají o spolupráci.

1.2. Profesionální odpovědnost

- a) ŠP se seznamují s cíli a principy fungování školského systému a institucí, v jejichž rámci působí, aby mohli svou práci vykonávat efektivně.
- b) Pokud pracují s rodinami, snaží se seznámit s cíli a principy, jimiž se tyto rodiny řídí, aby jim mohli pomáhat co nejúčinněji.

- c) ŠP znají školský zákon a příslušné směrnice, vyhlášky, doporučení. Pokud jsou administrativní předpisy a nařízení v rozporu s etickými principy, vyvíjejí ŠP upřímnou snahu tyto neshody a rozdíly odstranit. Pokud v tomto úsilí ŠP neuspějí, měli by dát přednost etickým principům.
- d) ŠP by neměli připustit, aby jejich osobní názory nebo předsudky ovlivnily jejich profesionální rozhodování. Neměli by se podílet na činnostech, při nichž jakýmkoli způsobem dochází k diskriminaci, ať už z důvodu rasové příslušnosti, postižení klienta, jeho věku, pohlaví, sexuální orientace, sociální nebo třídní příslušnosti, národnosti, náboženského vyznání.
- e) ŠP respektují kulturní zvláštnosti toho prostředí, ve kterém pracují. Citlivě vnímají kulturní rozdíly a tím adaptují i způsoby poskytování svých služeb klientům v multikulturním prostředí.
- f) ŠP chrání blaho žáků a studentů, rodičů, učitelů a pedagogů, kolegů, zaměstnavatelů a jednájí v souladu s jejich zájmy. Ochrana blaha žáků a studentů, jejich rodičů, učitelů a pedagogů je pro ŠP prvořadou záležitostí. Pokud nastane konflikt zájmů, ŠP preferuje zájmy žáků a studentů.
- g) ŠP poskytují své služby žákům a studentům se souhlasem jejich rodičů nebo zákonných zástupců. Tento souhlas nemusí být získán předem v případě, kdy nastane kritická situace (kupř. když jednání žáka či studenta nebo jeho stav může být nebezpečný pro něj samotného nebo pro jiné osoby).
- h) Příprava a supervize ŠP
 - 1) Učitelé, kteří připravují školní psychology na jejich povolání, musí zajistit, aby všechny informace, které jim během přípravy poskytují, byly aktuální a přesné.
 - 2) V oblasti etických norem zvyšují učitelé informovanost studentů školní psychologie a kladou důraz na dodržování přijatých zásad.
 - 3) Učitelé a supervizoři vytvářejí studentům bohaté příležitosti pro získání odborných zkušeností a poskytují jim konzultace a konstruktivní hodnocení.
- ch) ŠP se vyhýbají situacím, při nichž by docházelo ke konfliktům nebo tajným dohodám, v jejichž pozadí by stály důvody ekonomické, politické nebo osobní.

1.3. Důvěrnost informací

- a) ŠP jsou povinni udržovat v tajnosti důvěrné informace o žácích a studentech, které získali při výkonu své praxe, při vyučování nebo při výzkumu.
- b) Zprávy o žácích a studentech jsou uchovávány na bezpečném místě tak, aby byla zaručena jejich ochrana před nepovolanými osobami.
- c) ŠP poskytují důvěrné informace o žácích a studentech úřadům teprve tehdy, mají-li k tomu souhlas rodičů nebo zákonných zástupců. Za určitých okolností musí mít nejprve souhlas žáka či studenta, než o něm poskytnou důvěrné informace rodičům nebo odborníkům z jiných institucí. Při zvažování nutnosti mít souhlas žáků, resp. studentů se bere v úvahu věková hranice plnoletosti v daném státě, mentální úroveň žáka a jeho morální zralost. Výjimku tvoří ty případy, kdy se psycholog domnívá, že žákovi či studentovi hrozí bezprostřední nebezpečí anebo žák či student ohrožuje jiné osoby.
- d) Důvěrné informace o dětech a mládeži se mohou stát předmětem diskuse jen těch odborníků, kteří k danému případu mají jasný profesionální vztah.
- e) Pokud se v přednáškách nebo publikacích používají případové studie, ŠP je povinen zajistit, aby žádná z osob nemohla být podle popisu případu identifikovaná nepovolanými lidmi.

1.4. Odborný růst

- a) ŠP si uvědomují potřebu neustále se vzdělávat.
- b) Pokud ŠP pracují na problematice, s níž jsou málo obeznámeni, je třeba, aby navázali odbornou spolupráci a požádali o supervizi.

- c) ŠP si udržují přehled o nejnovějších vědeckých a odborných poznatcích své disciplíny tím, že studují odbornou literaturu, účastní se konferencí a workshopů, aktivně se zapojují do práce odborných společností a asociací.

2. Výkon profese (profesionální praxe)

2.1. Profesionální vztahy

a) Žáci a studenti

- 1) Blaho dětí a mládeže považují ŠP za prvořadou a klíčovou záležitost.
- 2) ŠP zajišťují, aby děti a mládež chápali podstatu a cíl jakéhokoli vyšetření či intervence v co nejvyšší míře (s ohledem na schopnosti a zralosti klientů).
- 3) ŠP nevyužívají ke svému osobnímu prospěchu profesionální vztahy, které mají s dětmi, rodiči, učiteli, jinými klienty či zkoumanými osobami.

b) Rodiče

- 1) P vysvětlují rodičům podstatu každého vyšetření nebo profesionální intervence, které se týkají jejich dítěte.
- 2) P sdělují výsledky každého vyšetření, konzultace nebo jiných služeb poskytnutých jejich dítěti, v rodném jazyce rodičů.
- 3) P projednávají s rodiči plány zacílené na pomoc dítěti a optimalizaci jeho rozvoje, včetně různých alternativních postupů. Nesmějí se vyhýbat konfliktům, zejména v případech, kdy snaha vyhnout se konfliktu by mohla mít za následek snížení úrovně služeb poskytovaných žákům či studentům.

c) Kolegové a zaměstnanci školy

- 1) ŠP se snaží rozvíjet harmonické a kooperativní pracovní vztahy s kolegy i ostatními pracovníky školy. ŠP si uvědomují, že mají působit jako členové týmu pracujícího ve škole, příp. jiných institucích a společenstvích.
- 2) snaha o rozvíjení harmonických a kooperativních vztahů v instituci by neměla vést ke snižování standardů služeb, poskytovaných žákům a studentům.
- 3) ŠP nepronášá o svých kolezích a spolupracovnících devalvující poznámky.
- 4) Pokud ŠP vědí o neetických praktikách jiného školního psychologa, měli by se snažit o nápravu nejprve tak, že neformálně a konstruktivním způsobem upozorní kolegu na nevhodnost používaných postupů. Je-li tento pokus o nápravu neúspěšný, je třeba podniknout další kroky k odstranění neetického chování. Pamatují-li na tyto případy regule národní asociace školní psychologie, pak je třeba postupovat podle nich.

d) Vztahy k odborníkům jiných profesí

- 1) ŠP se snaží navázat a udržet kooperativní pracovní vztahy s odborníky příbuzných profesí, dále s místními úřady, vedoucími školskými pracovníky a jinými osobami, které zastávají důležitá místa.
- 2) ŠP znají okruh kompetencí a hranice kompetencí u odborníků příbuzných profesí.
- 3) ŠP se snaží vypracovat co nejkvalitivnější závěra, které mají sloužit jiným odborníkům
- 4) ŠP neposkytují své odborné služby osobám, jimž pomáhá jiný odborník. Výjimkou jsou případy, kdy daný odborník k tomu dá souhlas nebo o spolupráci sám požádá, anebo případy, kdy profesionální vztah mezi danou osobou a příslušným odborníkem již skončil.
- 5) ŠP nepřijímají taková rozhodnutí, jejichž záměrem by přímo bylo získat osobní prospěch nebo rozhodnutí, která by zprostředkovaně vedla k osobnímu prospěchu.

2.2. Vyšetření

- 1) ŠP ručí za to, že se testy a jiné diagnostické pomůcky nedostanou do rukou nepovolaných osob (budou respektována legální omezení), aby byla zachována validita testů.

- 2) Pro zajištění validity výsledků ŠP administrují testy v souladu s instrukcemi vydavatele testu.
- 3) ŠP interpretují výsledky testu s ohledem na přiměřenost použitých norem či jiných vhodně stanovených kritérií, jakož i koeficientů reliability a validity zjištěných pro ty účely, pro něž se dané testy používají.
- 4) Pokud byla validita testu vzhledem ke konkrétnímu žákovi či studentovi z nějakého důvodu zpochybněna, nebo pokud bylo administrování testu nějakým způsobem pozměněno, musí být tyto skutečnosti uvedeny ve zprávě o vyšetření spolu s adekvátní interpretací toho, jak tyto faktory mohly ovlivnit výsledky.
- 5) P chrání údaje získané při vyšetření klienta před chybnou interpretací či zneužitím.
- 6) ŠP o výsledcích vyšetření dítěte plně informují rodiče, příp. dítě (je-li to vhodné a přiměřené), a to způsobem, který je jim srozumitelný.
- 7) ŠP zodpovídají za volbu technik a způsob jejich použití k vyšetření klienta; měli by být schopni jejich použití obhájit.
- 8) ŠP nesmějí podporovat používání psychodiagnostických metod osobami bez odpovídajícího vzdělání nebo jiným způsobem nekvalifikovanými.
- 9) Pokud ŠP používají přeložené zahraniční testy, měli by uskutečnit studie, které jim pomohou zjistit, zda jsou testové normy použitelné i v zemi, kde ŠP působí, a zda má přeložený test uspokojivou reliabilitu a validitu.

3. Výzkum

3.1. Všeobecná ustanovení

- 1) Při provádění výzkumů dodržují ŠP nejvyšší standard etických principů.
- 2) ŠP nevnášejí do výzkumů žádné kulturní, rasové, sociální, třídní nebo etnické předsudky.
- 3) ŠP musí informovat rodiče o tom, že jejich dítě se stane subjektem výzkumu.
- 4) ŠP respektují právo rodičů nedovolit svému dítěti účastnit se výzkumu anebo jeho účast ve výzkumu kdykoli ukončit.
- 5) Kdykoli je to možné, ŠP plně informují žáky a studenty, jakož i jejich rodiče o podstatě a cílech výzkumu.
- 6) ŠP ručí za to, že žáci a studenti účastníci se výzkumu, neutrpí žádnou fyzickou nebo psychickou újmu způsobenou procedurami použitými ve výzkumu.
- 7) ŠP zodpovídají za exaktnost publikovaných výsledků a za uvedení limitů plynoucích z prezentovaných údajů.
- 8) ŠP podávají zprávy o výsledcích výzkumu učitelům, rodičům, žákům, studentům a jiným zájemcům.
- 9) ŠP poděkují při publikování výsledků všem osobám, které se výzkumu účastnily.

3.2. Transkulturální výzkum

- 1) ŠP dodržují etická pravidla výzkumu té země, v níž své výzkumy uskutečňují.
- 2) ŠP posuzují etickou přijatelnost každého výzkumu.
- 3) ŠP respektují kulturu hostitelské země. Vyhýbají se činnostem, které by porušovaly očekávání, která z kulturních zvyklostí plynou nebo kvůli nimž by se do formulace výzkumného problému, jeho realizace nebo popisu výsledků vnášely kulturně zkršené momenty.
- 4) ŠP komunikují mezi sebou, komunikují s dalšími osobami a organizacemi podílejícími se na výzkumném projektu otevřeně.
- 5) ŠP respektují práva žáků a studentů, chrání jejich blaho a dobrou pověst.
- 6) Vždycky, když je to možné, by měly být výzkumné závěry prospěšné a jistým způsobem obohatit osoby účastnící se výzkumu, jakož i hostitelské instituce a hostitelskou zemi.

- 7) ŠP udržují vysoký standard své odborné kompetence i tím, že se nepouštějí do výzkumů bez potřebných vědomostí a dovedností, včetně poznatků z oblasti metodologie, transkulturních výzkumů a poznání kontextu, v němž bude daný výzkum probíhat. Výzkumník by měl postupovat při výběru výzkumných metod opatrně zejména tehdy, když mají být použity v transkulturních srovnávacích výzkumech. Zvýšená opatrnost je také na místě při interpretování kulturních rozdílů.
- 8) ŠP mají počítat s tím, že jejich výzkumná činnost může mít pro různé členy společnosti neúmyslné důsledky, ať již přímé nebo nepřímé.